

Előfizetési árak:

Évesre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Hegyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
Hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Iskolaügyi terheink.

Pécs, 1901. július 26.

Alig hiszszük, hogy lenne az országban még egy olyan város, amely aránylag olyan óriási iskolaügyi terhek alatt nyögne, mint Pécs városa. Összes pótdójtóvedelmünknek csaknem a fele, 158.240 korona megy iskolaügyi kiadásokra. Olyan szörnyű teher ez, a milyennel a törvényhozás sem kívánta sújtani a városokat, a melyekben az iskolák előnyeit nemcsak az ottani adófizető polgárok, de a községi terhektől mentes tisztviselők és éppen a jobb módú vidéki lakosok beküldött gyermekei is élvezik. Ezért ki van mondva a törvényben, hogy az állami adó után kivetendő 5%-os iskolai adón fölül a községek tanügyi költségekkel meg nem terhelendők, hanem a többletköltséget az államkincstár viselje.

Pécs városa már sokszorosan föltárta a kormány előtt tanügyi terheinek súlyos voltát és a törvényre hivatkozva kérte az állam hozzájárulását ezek megkönnyítésére de a közoktatási miniszter felelete mindig ridegesen elutasító volt, mert — ugymond — az állam pénzügyi helyzete nem engedi meg a kérelem teljesítést. Pedig hát ugyanakkor más városok hasonló kérelmei nem részesültek ilyen rideg elbánásban; a hol a kultuszminiszter akart, tudott mindig segíteni, mert a törvényhozás soha sem zárkózott el kérelmeinek teljesítése elől.

Ott van pl. Nagyvárad városa, a melynek a mienknél sokkal adóképesebb közönsége soha sem fordított annyi költséget iskoláira, mint mi; ennek iskoláit a kormány már régen államosította s a város lakói nem fizetnek mást az iskolákra, mint az 5%-os iskolaadót.

Legujabban pedig kincses Kolozsvár városát értesítette Wlassics miniszter, hogy az ottani községi elemi népiskolákat 1902. évi szeptember hótól kezdve állami kezelésbe veszi és csak azt köti ki, hogy a város népiskolai épületeit és felszereléseit adja át az államnak, ezek jókarban tartásáról, tűzkárbiztosításáról s a fűtésről gondoskodik, végül évi 21.382 koronával járuljon hozzá az iskolaügyi kiadásokhoz. Föltételeül kötötte ugyan ki még a miniszter, hogy a város a be nem iskolázott tankötelesek számára három iskolai épületet emeljen, mert most úgy áll a dolog Kolozsvárt, hogy 800 tanköteles gyermek iskola nélkül van, miután a város iskoláiban már nincsen hely számukra. De az új iskolák építése csak látszólagos teher a városra, mert a miniszter kijelentette azt is, hogy az új iskolai építkezésekre a város által felveendő költsön törlesztésére az évi törlesztési részleteket a 21.382 korona városi hozzájárulásból vissza fogja utalványozni.

Nos hát Kolozsvár város népiskoláit államosítja Wlassics, pedig a kolozsváriak még az 5%-os iskolai adónak megfelelő összeget sem fordították iskoláik föntartá-

sára. Az 5%-os iskolai adó ugyanis Kolozsvárt 47.000 koronát tenne ki, a város pedig eddig is csak 21.382 koronát fordított iskoláira; ott tehát még be sem következett az a törvényes előfeltétel, a mely az állami segítség követelésére jogosít.

A mi népiskolai kiadásaink pedig 147.960 koronára rugnak, a mi megfelel az állami adók 21½%-ának; de amikor mi a törvény rendeletére alapított jogos követelés helyett alázatosan könyörgünk a kultuszminiszternél, akkor — nem is annyira számunkra, mint inkább a törvényes kötelezettség teljesítésére — nincsen pénze; vergődjünk tovább, hisz azért népoktatásunk mégis mintaszerű, ha mindjárt vért izzad is bele a város adófizető polgársága.

Törvény szerint csak állami adóink 5%-ka erejéig tartoznánk az iskolaügyi kiadásokat viselni, a többi az állam tartoznék pótolni; ez pedig jelentékeny teherrel szabadítaná meg a polgárságot. Mert az az 5% csak 34.500 koronát tenne ki, míg így, ha a 147.960 korona iskolaügyi kiadásainkból le is számítjuk a beíratási díjakból és egyéb címen elért bevételeket, még mindig 115.660 korona tiszta iskolai kiadásunk marad, a melyből az államnak tehát 81.160 koronát kellene viselnie törvény szerint.

Igaz, hogy Kolozsvár azzal kényszerítette a minisztert iskoláinak állami kezelésbe vételére, hogy 800 tanköteles gyermeket egyszerűen iskoláztatás nélkül ha-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Az a bizonyos pemet meg csáklja.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irta: Hegyháti.

A múlt hét egyik napján idézést kaptam a járási főszolgabírói hivataltól, hogy kihágási ügyben, különbeni elővezetetés terhe alatt, Dengelegi Todor szolgabíró hivatalos helyiségében megjelenjek.

Soha életemben még nem voltam szerencsés a szolgabíró kegyes vagy kegyetlen — attól függ, melyik lábbal kel fel — színe elé idéztetni. Ez az első eset, s már ebben is azzal édesget magához, hogy különbeni elővezetetés, stb. stb. Nó köszönöm szépen.

Azon gondolkodtam most, vajjon micsoda kihágás elkövetésének köszönhettem Dengelegi Todor szolgabíró szeretetreméltó meghívását? Hogy egy némely kihágásban részem van, az tény, de hogy az egynémely közül melyikkel szolgáltam okot a tisztelt szolgabíró urnak, hogy életem, szabadságom, vagy tudom is én mim életem törjön, halavány sejtésem sem volt.

Már azt hittem, hogy feleségem rájött egy néhány házassági kihágásnak minősíthető oldal mozdulatomra, de hát ép aznap sárka

répa főzelekkel kedveskedett, a mi eléggé jellemzi irántami végtelen szeretetét. Tehát a feleség mit sem tud. Ez határozottan megnyugtatóan hatott az idézéstől neki hevült lelkületemre.

Ahogy felkészültem, hogy a nótáriushoz forduljak felvilágosításért a szolgabíró által megaprehendált kihágásom minéműsége felől, feleségem lépett a szobába.

— Nézd anyjuk, — szóltam, — idézést kaptam a szolgabírótól.

— Talán ebédre hív?

— Ebédre? Tartok tőle, hogy megcsömrölöm tőle.

— Vagy a képviselő választások miatt. Tudod, ilyenkor nagyon kedvesek ezek az urak.

— Hiszen nem is ismerem.

— A szolgabíró nem ismered?

— Hát ha a jó Isten nem ismeri jobban nálamnál, bizony aligha jut be a menyeknek országába.

— S mi van abban az idézésben?

— Hogy ha délelőtti kilenc órakor meg nem jelenek előtte, hát csendőrökkel vezetted elő.

— Jesszus Mária! — kiáltott az asszony ijedten, — te ember, mit tettél?

— Mit tettem? Ha én azt tudnám, fogalmam sincs róla, miért citálnak.

— Hát nincs az idézésben, hogy micsoda dologban?

— Dehogy nincs, kihágási ügyben.

— Hányszor mondtam, hogy ne vadászszál, ihol la, benne vagy a csávéban.

— Hisz van vadász-jegyem.

— Talán tilosban jártál?

— A mi azt illeti, biz jártam, de annyi eszem van ám, hogy ha jáger szagot érzek, hát nem bocorgom a tilost.

— És ugyan micsoda büntetést szabhat rád a szolgabíró?

— Az attól függ micsoda kedvében találok.

Ezzel otthagytam feleségemet s átsiettem a jegyzői irodába.

— Barátom, — szóltam az egyéb munka hiján csibukozó nótáriushoz, — bevagyon idézve.

— Gratulálok, — felelte a füstfelhők mögül.

— De könnyen veszed a más baját.

— Barátom, — felelte a falu pennája, — beidéznek engem hetenkint kétszer is.

— Kihágási ügyben?

— Dehogy, hát tudod nagyon szeret a főbíró s még az ebédje sem izlik, ha velem nem parolázhat.

— Ezzel már nem dicsekedhetem.

— Ismered a főbíró?

— Ismerem, csak hogy az a baj, hogy ő is ismer, még pedig a rosszabbik oldaláról. De hát tulajdonképen a szolgabíró idézett maga elé.

— Miért?

gyott. Sem iskolákat nem épített számukra, sem tanerőkről nem gondoskodott; abból indulva ki, hogy nem köteles adófizető polgárait iskolai célokra jobban megterhelni; fizesse a többletet az állam, mint ezt a törvény előírja.

Mi azonban soha sem néztük, mennyivel haladják meg iskolai kiadásaink a törvényes 5% -ot, hanem építettünk de rüre-borura új iskolákat, alkalmaztunk megfelelő tanerőket, rendeztük és emeltük ezek fizetéseit; úgy hogy községi népiskoláink nemcsak az összes városi tanköteles gyermekeket látják el, de helyet találnak azokban még az alaposabb oktatás kedvéért vidékről beadott gyermekek is.

A városnak ez a páratlan áldozatkészsége aztán arra indította a közoktatás legfőbb őrét, a dufürtű kultuszminiszter urat, hogy iskolaügyi költségeink elviselhetetlen volta fölötti panaszaink elől mindig bedugta a füleit; mert hát azt jól tudta, hogy azért Pécs város népoktatási ügye mintaszerű marad, ha egyetlen fillért sem bocsát is rendelkezésünkre segítségül az államkasszából. Hogy a polgárság hogyan izzadja ki a rendkívül nagy iskolai kiadásokat azzal már nem törődik az oktatásügyi minisztere.

Igaz, hogy éppen az az önfelálló törekvés, a mely a várost tanügyének kifejlesztése körül vezérelte. érdemelte volna a kormány részéről a legnagyobb méltanyulást és elismerést; de hát ő azokat jutalmazza inkább, a kik a nevelésügy elhanyagolásával kényszerhelyzetbe hozzák, hogy megnyissa az államkasszát, mert különben ezerszám hagyják vadon felnőni a város ifjúságát.

Nos hát meg is érdemli Wlassics miniszter, hogy Pécs város polgársága mandátummal megtisztelje, mint azt egy pár miniszterfogdosó korifeusunk szeretné, a kik bizonyára azzal fognak korteskedni.

- Kihágási ügyben.
- Akkor fogadd részvételem. Mérget vehetsz rá, hogy elmarasztal.
- Csak azt tudnám, hogy micsoda kihágással vádolnak?
- A jegyző elővette iktatóját s alig, hogy néhányat lapozgat benne, azzal vigasztal, hogy nem vagyok magam, van még hatvanhárom társam.
- Hatvanhárom társam? — kérdém ámulva.
- Annyi, — felelte a nótárius bodor felhőt fujva, — egész banda. Most már gyanitom, hogy miért vagytok beidézve.
- Vajjon?
- Van-e pemet a háznál?
- Van, az asszony használja kenyér sütéskor.
- De nem olyan pemetet értek ám.
- Hát?
- Nézz csak ki az ablakon. Ott a tulsó ház kapufélfájához támasztott két pózna egyikéhez pemet, vagy csóva, a másikához badog csáklya van erősítve. Van-e a te háznál ilyes valami?
- Nincs, de mi a szösznek is tenném oda?
- Hja barátom, ez rendelet.
- És mitől jó ez a csáklya meg pemet?
- A rendelet szerint tűzvész alkalmából használandó, de azt nem hiszem el. Valami titkos célja lehet.
- Most már tudtam a beidőzés okát, de szörnyen bántott a kíváncsiság, mi a manónak

hogy az ördögnek is kell gyertyát gyujtanunk, majd akkor jobb indulattal lesz hozzánk. Pedig hát a kolozsvári példa is mutatja, hogy nem ér ott semmit a kedvezés: kényszerhelyzet elé kell állítani, hogy meglegye csak azt is, a mihez törvényes jogunk van.

Utazó diákok.

Pécs, 1901. jul. 26.

Az utolsó évtizedben mind sűrűbben olvassuk a lapok hasábjain, hogy ezek és ezek a középiskolai tanulók nyakukba vették az országot s per pedes apostolorum, gyalog tesznek egy nagy körutazást, a mit a diákok maguk *tanulmányutnak* neveznek el nagy előszeretettel.

Tanulmányut, így mondják s ha így van, akkor semmi kifogása nem lehet senkinek az ilyen utazás ellen, mert edes hazánk szép földjét s szép földjének népeit tanulmányozni egyik legszebb feladata a magyar ifjunak. Ismerjük meg először saját nemzetünket s aztán menjünk a külföldet tanulmányozni.

Azok az utazó diákok azonban, kik keresztül-kasul barangolják így a nagy szünidőben az országot, vajmi keveset tanulmányoznak a szó nemes értelmében. Maga az intenció, mely kezükbe adja a vándorbotot, egészen más. A ki ismeri a diák lelkiületét, az ifju hevét, mely inkább az excentricitásokat bálványozza, a ki maga is nyolc évig nyomta a középiskola padjait, az könnyen kitalálja azt az indító okot, mely éleszti ifjainkban a vándorlási kedvet. Ezek szerint pedig ebben nem más a legfőbb motívum, mint a kalandhajhászás, a kalandok után való vágy.

Ez állításunkat igazolja maga az ifjak olvasmánya is. A szó szoros értelmében vett tudományos munkát — kivéve az iskola. kézikönyveket — a tanulóifjúság nagyon kevés hányada olvas — talán tíz percentje s ha tényleg ennyi olvasna, meg lehetnénk elégedve. Tanulóink legnagyobb része, a nagy többsége azonban regényeket s utazásokat olvas. Ezek közül is azt válogatják ki, a mi az ő gyermekies fantáziájukat teljesen kielégíti, annak tápot nyújt. Ez a körülmény magyarázza meg aztán azt, hogy némelyek még az iskolaév

rendeli a hatóság, hogy minden kapufélfához pemet meg csáklya erősítsék, mert hogy ezt a két szerszámot tűzvész alkalmából eo ipso használni nem lehet, az olyan, mint a kétszer kettő.

Felkerestem egyik pemet és csáklya nélküli szomszédomat, a ki szintoly idézésben részesült, mint én.

— Szomszéd, — szólítottam meg — nem tudná megmondani, mi a csodának való az a pemet?

— Hm, — felelte a szomszéd füle tövét vakarva, — a komám azt mondja, hogyha kigyullad egy ház, hát ezzel a pemettel tovább gyujtjuk valamennyit, mint a dékány a gyertyákat.

— Hát a csáklya mire való? — kérdeztem tovább.

— A jó Isten a megmondhatója. Talán, hogy a kutba esett vedret kihuzzuk vele.

A szomszéd magyarázata nem elégitett ki, elindultam hát egy más, idézésbeli sorssomhoz.

— Ugy-e bácsi, — kérdém az öreg, — mi a macskának fityeg ott a Dura János kapujában az a pemet meg csáklya?

— Honnan tudná azt a szegény ember, — felelte az öreg — a kisbíró úgy hallottam, hogy ha a főbíró éjszakának idején keresztül kocsiz a falunkon, ezeket a pemeteket sorjába meg kell gyujtani, nehogy neki hajtsón a sötétben valami hidfának.

— Hát a csáklyát mit kell tenni?

közepén is készek megszökni hazulról. Főlfegyverkeznek revolverekkel, törökkel s ha van néhány forintjuk, aggodalom nélkül nekivágnak a világnak. Van fegyverük, majd azzal megszerzik a mindennapi kenyeret, kalacsot nem óhajtának, mert az a jólét egyik jele, a kalandozásban pedig épen a jólétet akarják kerülni s a küzdelmet keresik.

A nagy vakációban azonban nem kell megszökni, mint evközt. Az igazgató ur — mert vannak ilyen igazgató urak s csak ezeket értjük e kitétel alatt — ajánlólevelet ad a tanulmányutra induló ifjak kezébe s ezek e levéllel bekopognak mindenhová.

Az ifjak pedig mennek s egyik napról a másik napra elégednek a mások könyörültségéből, mert bizony csékelyke pénzükből nem telik — no meg az másra kell, pl. dohányra, képes levelezőlapra, mert az ideáljuknak erkölcsi s lovagi kötelességük naponként egy két anizix kártyát küldeni. Hogy aztán még mire fordítják akárhányan, különösen a nagyobbak, a pénzüket, azt könnyű elképzelni annak, a ki figyelemmel kíséri az ugynevezett kamaszkor vágyait.

S mit tanulnak az uton? Jót keveset, rosszat pedig nagyon sokat, — ellenkezőjét annak, mit könyveikben találnak. Megismerik idejekorán az életet a maga szaraz, szinte cinikus prózaiságában, rosszaságában. A föld népe tartóztalanul káromkodik s trágárokodik néhez munkaja közben. Sok helyütt nem kapnak szállást s tisztességes fogadóban szállaniok nem lehet a kevés pénz miatt, elmennek egy kurtakörömába, a részeg tótok közé s talán még össze is ülnek velük, mert ez igazán kalandos. Egy helyen szívesen látják, tíz helyen kiutasítják őket.

Néha ketten állnak össze, néha többen mennek együtt. Azt azonban nem gondolják meg, hogy egy vagy két napi ellátásuk a mai szűk világban elég tener bárkinek is és nem lehet rossz néven venni senkitől sem, ha nem vendégli meg őket.

Beszámolni az ut eredményéről nem tartoznak senkinek sem s aki ismereteiket rendszeresen gyarapítsa, mert csak ennek van értelme, olyan nem megy velük s ennek a következménye az, hogy rendszeres ismereteket nem is szereznek e tanulmányutakon. Mikor hazamennek, khaosz van a fejükben s ez rosszabb, mint a nemtudás.

— Nincs olyan ember a ki azt tudja. Az öreg logikája ugyan megallta a sarat, de még mindig nem elégitett ki, felkutattam hát egy olyan polgártársat, akinek pemet is meg csáklyája is van.

— Ferkó — szólítottam meg a gazdát — ugyan mire használja ezt a pemetet, meg csáklyát?

— Hogy csipje meg a varju a füle csücskét, a ki kitalálta, — mérgeződött a polgártárs — hiszen csak legyen követválasztás, tudnám én, hogy mire használom.

— Addig mi hasznát sem veszi?

— Nem a', de azért csak legyen a helyén, hadd tudja meg a szomszédmegyebeli, hogy Baranyában van.

— Erről ismerszik meg Baranya?

— Meg a járás.

— Ezt nem értem.

— Még az apám mondta, hogy ez a pemet a járás cimere, a csáklya meg az igazság osztogatója.

Habár ezen magyarázattal sem voltam megelégedve, de nem kíváncsiskodtam tovább.

A kitűzött időben, az idézéssel a kezemben, elővezetés, csendőr fedezet nélkül, megjelentem Dangelegi Tódor szolgabíró kegyes színe előtt.

— Mi a neve? — kérdé rettenthetlen komolysággal.

— Hegyháti, — felelém.

— Hány éves?

Beszámolnak azonban mégis, de nem a tanáraiknak, hanem iskolatársaiknak Persze elképzelhetjük, hogy miként és miről számolnak be.

Tegyenek az ifjak tanulmányukat igenis, de a vallás- és közoktatásügyi miniszter vegye kezébe ezt az ügyet. Adjon a kitűnő tanulóknak utazási ösztöndíjat, pl. hogy hazánk városait, történelmi nevezetességű helyeit, vagy természeti szépségeit tanulmányozhassák. Adjon megbízást a tanároknak, hogy az ily utazó diákokat aztán az illető városban kalauzolják és ellenőrizzék, persze ez sem kívánható tőlük ingyen.

Mirdezenetre kívánatos volna, hogy ezt az ügyet szigorúabban vennék s ne engednének minden tanulót, ki kalandozni akar, minden felügyelet, ellenőrzés nélkül kóborolni széles ez országban. A szülőknek sem szabadna ezt megengedni, mert ha valami baj éri az uton gyermekeiket, vajjon kit vonnak felelősségre.

Szép eszme — ismételjük — az utazás azért, hogy esetleg szórakozva tanuljunk, de csakis úgy, ha megvalósítjuk az eszmét. Ide kell hatniok a szülőknek, a tanároknak s a közoktatási miniszternek karöltve.

Hírek.

Pécs, 1901. július 26.

Gyilkoló napsugarak.

Egy meteorologus jósolta még múltkoriban, hogy a félelmetes amerikai hőség átvonul Európába. Adja Isten, igazsága ne legyen a viharprófétának, de veszedelmes jelek kezdik támogatni a jóslatát. Napok óta valóságos nagy a meleg Pécsen is. Igaz ugyan, hogy az amerikai 107 fokos hőséghez képest a pécsi még csak nem is meleg, de nekünk, akik a klíma rendkívüli változásaihoz nem igen vagyunk szokva, ez is elég. Annyira elviselhetetlenebb ez a hőség kint, a földeken, ahol emberöltő, nehéz munkában görnyed reggeltől estig az aratók hada.

Sokkalta borzasztóbb azonban az állapot Amerikában. Észak-Amerikában sokáig megfogják emlegetni az ideai hőséget, mert soha még semmiféle elemi csapás az amerikai államok lakosságát úgy meg nem viselte, mint azok a napok, melyeket legutóbb átéltek. A

— Annyi, mint Krisztus Urunk, a mikor a zsidók felfeszítették.

— Mondja mennyi, különben rendbirságot alkalmazok.

— Harminchárom.

— Vallása?

— Római katolikus.

— Volt-e már büntetve.

— Uglátszik most lesz részem benne először.

— Önnek udvarában nincs sem csóva, sem csáklya.

— Ments Isten, hogy legyen — feleltem.

— Negyvennyolc óra alatt fizet két forint rendbirságot. Érti?

— Igen, — felelém — ezt értem, hanem azt méltóztasson megmondani, mire használjam azt a csóvát, meg csáklyát.

— Azt kérdezze meg az Akadémiától, — szolt a szolgabíró, míg én meg se köszönve a szíves vendéglátást, haza felé tartottam.

Azóta kérdést intéztem az Akadémiához, de onnan is csak azt a választ kaptam, hogy a pemet és csáklya használatának módja ez idő szerint még ismeretlen.

Nincs más mód tehát, mint a művelt nagyközönséghez fordulni, talán akad valaki, a ki okát tudná adni, mi célból van az én járásomban minden egyes kapu féllájához egy-egy pemet, meg csáklya kötözve s mire használják azt tulajdonképpen?

nagy városokban az emberek úgy hullottak el az utcán, mint a legyek. Borzasztó jelenetek tanuja volt New York és most, hogy a legretteretesebb napokat már átéltek, sem tér meg vissza a forgalom rendes medrébe és nem tudják még teljesen áttekinteni azokat a károkat, melyeket a tropikus hőség a csillagos lobogó államaiban okozott.

A nagy hőség napjaiban New-Yorkban mindenki elvesztette a fejét s ez a bajt még jobban fokozta. Az emberek ellentállás nélkül engedték oda magukat a teljes eltikkadásnak s és úgy a higiénia, mint az illem szabályairól egészen megfeledkeztek.

Az arcok kipirultak és csurgott az izzadság mindenkiről. Eltikkadt és nehezen lélegző embereket lehetett látni mindenfelé a gyilkos hőségben, mely áldozatokat szedett mindenütt még a milliósok között is, akiknek rendelkezésére állott minden eszköz. Ahelyett, hogy a nagy hőségben hideg vízzel telt kádakba bujtak volna, az emberek ledobták magukról a ruhát és teleszitták magukat a jeges itallal, melyektől bélhurutot kaptak. A vendégökben alig lehetett látni embert és ezek is immel-ámmal ettek. A gyárakat be kellett zárni, mert a munkások nem tudtak dolgozni, az üzleti élet tökéletes pangásnak indult, a közúti vasut és kocsiforgalom csaknem teljesen szünetelt, csak a halottszállító kocsik közlekedtek sűrűn, itt is ott is felszedve az utcán azokat az embereket, kik a nagy hőségben holtan buktak a kövezetre.

Legborzasztóbb volt a helyzet abban a városrészesben, hol a kivándorlók laknak. Itt a legsötétebb nyomor tanyáin az emberek kitódultak a túlszűlt lakásokból az utcára s egész nap ott lézengtek. Félig meztelen alakok henteregtek az utca porában, levegő után kapkodva, de a gyilkos nap, mely legforróbb sugarait küldte le a szerencsétlenekre, nem ismert könyörületet. A bűz, mely a csatornákból és a piszkos lakásokból s honyhákából kiáradt, majdnem elviselhetetlenné vált. Rettenetes volt a nyomor a szegények e legszegényebbjei között, a hőség nyomora és hogy kapkodták el a hideg kristályokat, amikor a jeges kocsi köztük megjelent. Este azután, mikor beállt a sötétség, a háztetőkön valóságos csaták folytak. Mindenki ott akart hálni fenn, ahol legalább éjjel mégis éreztek egy kis levegőt, de mert nem volt elég hely, egymást lökdösték, taszigálták, miközben megtörtént, hogy egyesek a tolokodásban a magas háztetőkről az utca kövezetére buktak.

Dal az uszodáról.

E dekadens korban, midőn
Ugy elfajult a költészet,
S midőn, oh nyájas olvasó
Sok zöld versben vagyonszed.

Amikor a szerelemről
Talán nem is szól a dal már
S a poéta épen olyan,
Mint a többi rideg kalmár,

Ne csodálkozz, hogyha e dal
Nem zeng mostan a hazáról,
Sem pedig a szerelemről,
Hanem zeng az uszodáról.

Mert ebben is van poézis.
Kivált mostan forró nyárban,
Mikor csak egy vágy hevít fel:
Elmerülni a vizárban.

Ambiciónk nem terjed túl
Az uszoda korlátfáján
S nem érdekel, mi történik
A világnak másik táján.

Nem érdekel: a városban
A közügyek hogy s mint állnak
S nem izgatnak a problémák,
Melyek megoldásra várnak.

Csak egy a vágy: uszodában
Hűs hullámok között lenni
„S ott egyebet mit se tenni,
Csak pihenni, csak pihenni.“

Zs.-k.

Napirend 1901. július 27-én.

Naptár: szombat július 27. — Róm. kath.: Pantaleon. — Prot.: Pantaleon. — Görög-kel.: (jul. 14.) Agnita. — Zsidó: Ab 11. — Nap két 4 óra 16 perckor; nyugszik 7 óra 28 perckor. — Hold két 4 óra 15 perckor délután; nyugszik éjféltől 26 perckor.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: meleg idő, helyenkint csapadék és zivatarok várhatók.

A közigazgatási bizottság rendkívüli ülése a városházán d. e. 11 órakor.

— (Szent Anna napja.) A kath. egyház ma ünnepelte templomaiban Mária anyjának, szent Annának emlékűnnepét, mely bucsuja egyszerűsége a helybeli terencrendi szerzetesek templomának is, melyben ez alkalommal az ünnepélyes nagy mise s szentbeszéd délelőtt 10 órakor volt. A templom, melyet különben egész nap igen nagy számú közönség látogatott, a nagy mise alatt zsufolássig tele volt. Különösen sokan jöttek be e napra a közeli falvakból. A templom előtt különféle sátrak voltak felállítva, mint a bucsuk elmaradhatatlan kísérői s ezek közül persze a jó falusiak sűrűn forogtak s fogyasztották a márcot.

— (Vízállások.) A napokban hirtadtunk arról, hogy a folyamok legnagyobb része apadóban van, s hogy eme apadások helyenként oly mérvűek, hogy a folyamok a rendes vízálláson alul állanak. A m. kir. földmívelésügyi miniszterium vízrajzi osztályának jelentései szerint, a folyamok vízállása ismét emelkedőben van, minek minden valószínűség szerint a felvidéken volt esőzések az okozói.

— (Utvizgálat.) A napokban megírtuk, hogy a folyó évben Baranyavármegye területén tartandó katonai nagy hadgyakorlatok alkalmából a járási főszolgabírók utvizgálatot tartanak, a mennyiben a járások területén levő közutakat és a közutakon levő műtárgyakat vizsgálják meg. Waniss Sándor, pécsi járási főszolgabíró már a napokban befejezte a pécsi járás közutainak föltulvizgálatát. Mint értesülünk, Jeszenszky Gyula, pécsvárad és Krasznay Mihály siklói járási főszolgabírók a mai napon kezdték meg jársaiknak hasoncélból való beutazását.

— (Katonáink éjjeli gyakorlata.) A már mindinkább közeledő királygyakorlatokra való tekintettel a katonáéknál is nagyban folyik a készülődés arra, hogy minél inkább rászolgáljanak a legények a nagy hadgyakorlaton résztvevő legfőbb hadur elismerésére. Hir szerint a pécsi m. kir. 19-ik honvédgyalogezred két zászlóalja holnap, esetleg a jövő hét első napjain éjjeli gyakorlatot tart, melyet hosszabb gyaloglással komplikálnak, a mennyiben az éjjeli gyakorlat terenu-mául Szentlőrinc község határát tüzték ki.

— (Jegyzők értekezlete.) Dacára a nagy nyári melegnek, melyben minden s mindenki pihenőre vágyik, a közigazgatás egyszerűsítésének munkája nem szünetel, mit igazolni látszik az a hír is, hogy a vármegyei körjegyzők a jövő hónap első napjaiban a vármegyei közgyűlési termében értekez-

letre gyűlnek össze, melynek tárgyát a közgazgatás egyszerűsítése fogja képezni.

— (**Pályázat.**) A siklói kir. járásbírósnál egy birói állás van üresedésben. Pályázni lehet tizennégy nap alatt a pécsi kir. törvényszék elnökénél.

— (**A pécsi Ipartestület köréből.**) A pécsi Ipartestület előjárósága tegnap este 8 órakor ülést tartott. Az ülésen előterjesztették, hogy a *nagykanissai* és *eperjesi* ipartestületek zászlószentelést tartanak s arra a pécsi ipartestületet meghívják. Az előjáróság a két ipartestületet ünnepe alkalmából üdvözölni fogja. Örvendetes tudomásul vétetett a keresk. és iparkamarának átirata a *honvédség lábbeli-szükségletének szállítása ügyében* s az ülés több kisebb fontosságú tárgy elintézése után végetért.

— (**Öngyilkos műkertész.**) *Chura* Ferdinánd, kis tengelici uradalmi műkertész, mint tudósítónk írja, a kastély diszkertjének mogyoróbokrai között agyonlőtte magát. A golyó a szerencsétlen műkertész szívébe furdott, mely rögtön halálát okozta. A kertben dolgozó munkások a lövés zajára az öngyilkoshoz siettek, a kinek oldalából patakzott a vér s egy jajszó nélkül adta ki lelkét.

— (**Jelentés a vizről.**) A Tettye forrás vizálásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 26-án reggel 6 órakor a tettyei vitzartóban 730 kb., az elmentartóban 610 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1170 köbméternek találtatott.

— (**Nyári idényben.**) Régi, panaszos nóta, hogy a nyári idény nemcsak a maga szinte tarthatatlan hőségével kellemetlenkedik, hanem elmaradhatlan okozója ama különösen az újságíró és olvasókra nézve kínos idénynek, melynek a maga savanyu voltánál fogva ősidők óta „uborkaszegzon” a neve. — Ennek az idénynek eddig pusztán a fumei cápa volt a hirnöke, s egyetlen szenzációja, most azonban már testvérül szegődött melléje a „Barnum csodák” egész raja, minek tanúságként most arról veszünk hírt, hogy egy kiskozári lakos tehene egy egészséges háromfejű borjunak adott életet. A legújabb „Barnum csoda” tehát megvolna s mélián sorakozhatik a nyári uborkaszegzon fumei cápája mellé.

— (**Gyümölcs tovajok.**) *Képes* János, szentkúti lakos panaszt emelt a községi előjáróságnál, hogy présházát eddig ismeretlen tettesek feltörték s abból öt kosár befőzésre eltett barackot elloptak. A feljelentés folytán megindították a nyomozást az ismeretlen tettesek után.

— (**Partszakadás.**) Csak a közelmúltban emlékeztünk meg a Dráva folyam egyik Eszék melletti partszakadásáról, melynek elűntetésén tán még most is dolgoznak a kotrógépek s most már egy újabb ily eseményről kell hírt adnunk. Az elmúlt éjjel az Eszék közelében levő Rétfalu község mellett történt partszakadás, mely alkalommal tekintélyes mennyiségű föld omlott az aránylag alacsony folyam medrébe. A partszakadást — melynek helyrehozatalán most az eszéki folyammérnökség fáradozik — hír szerint az okozta, hogy a tavaszi áradás s az ennek következményeként támadt sebes vízfolyás alámosta a partot s az meglazult, minek megtörténtéről a gátőrök elmulasztották a folyammérnökséget értesíteni.

— (**A börtönőrök nemez csizmái.**) Érdekes rendeletet bocsájtott ki a napokban a pécsi kir. ügyészség. A pécsi kir. ügyészség fogházának börtönőrei — ugyanis — eddig a maguk előírásos s eléggé kopogós sarku csizmákban teljesítették szolgálatukat, minek az volt a hátránya, hogy a csendes éjjeleken netán szökésre gondoló rabok, a börtönőrök csizmájának kopogásából precíz pontossággal kiszámították, hogy mikor van közelben az őr s mikor hangzanak az őr lépései távolabbról. Kellő számításal aztán bizonyos mennyiségű időt mégis nyerhettek a netán szökésben utazó rabok, (ecce: Ember László) s ennek elkerülése végett a kir. ügyészség most elrendelte, hogy az éjszakai szolgálatot teljesítő börtönőrök csizmájuk fölött nemez csizmákat viseljenek, melyek teljesen fel fogják, jobban mondva elnyelik a lábbeli sarkainak hangos kopogását.

— (**Jóváhagyott alapszabályok.**) A „Nagyatádi kereskedelmi kaszinó” alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— (**Vásári tolvajok.**) A vaiszlói vásárban *Rottenstein* Lipót kereskedőtől kalapot, *Fibik* Róberttől pedig tányérokat loptak el. A tolvajokat azonban a károsok feljelentése folytán még a vásárban elfogták *Bogdán* József és *Bogdán* Gyula kóborcigányok szemelyében, kiknél a lopott tárgyakat meg is találták.

— (**Életmentő.**) *Szabó* Imre tolnai lakos életének kockáztatásával a Dunából egy fuldokló embert mentett ki, a miért a magy. kir. belügyminiszter, részére a szegzárdi m. kir. adóhivatalnál 52 korona és 50 fillért utalványozott ki.

— (**Sötét bűn.**) Ma délelőtt a bányatelepi-úton a Szent János-kutnál a vízfolyásban fürdő gyermekek egy hat hónapos csecsemő hullájára találtak. A rendőrség a bizonyára sötét bűn áldozataként a vízbe került gyermekholttestet felboncoltatja s a lelketlen anya után a nyomozást megindították.

— (**Szabadságon.**) Városunk ügybuzgó tanácsosa, *Reh* György szeptember hó 1-ig terjedő szabadságra ment, mely idő alatt *Tróber* Aladár dr. főjegyző fogja helyettesíteni a fogyasztási ügyosztály vezetésében. *Reh* György szabadságidejét Rómerbadban fogja tölteni.

— (**Eltulajdonított szivarok.**) Általános beszéd tárgyát képezi Szegszárdon már napok óta az a különös és majdnem hihetetlen eset, mely erősen kompromitálja Szegzárd egyik borkereskedőjét, a ki *Hellebrandt* Ferenc szegzárdi kereskedőtől 8—9 hónap alatt mintegy 2000 korona értékű szivart tüntetett el. Az eset a nyomozás alapján a következő: *Hellebrandt* kereskedő ugyanis már rég tapasztalta, hogy szivarjai feltűnően fogynak és a szivarokért befolyt összeg nincs arányban az eladott szivar mennyiséggel. Végre *Ferger* Andrásné, aki jelen volt, figyelmeztette a kereskedőt, hogy egy uri ember több szivart tett a zsebébe, mint a mennyiért fizetett. Erre a kereskedő, megolvasott szivarokat adott az illető elé, a ki csakugyan, mint meggyőződött, meglopta. Most azután a kereskedő az uri tolvajnak kelepécét állított föl oly formán, hogy az üzlet melletti szobába állította lesbe *Boros* Ferencet, *Auth* Menyhértet és a nejét, a kik az üvegajtón beláttak a boltba, anélkül, hogy őket valaki észrevette volna. Egy reggel mint rendesen, most is megjelent a borkereskedő *Hellebrandt* ke-

reskedőnél, aki elébe tette az előre megolvasott szivarokat és ő azután a bolt másik részében foglalatoskodott. A magára hagyott uri ember ekkor, amint a lesben állók látták, 16 szivart a zsebébe rejtett el, 6 darabot pedig maga elé tett. Midőn fizetésre került a sor, csak 6 darab szivart fizetett ki és ugyancsak nagy zavarba jött, mikor a kereskedő tanuk előtt kivette zsebéből az elrejtett szivarokat. A megszeppent borkereskedő kártérítésül *Hellebrandt*nak 300 koronát ajánlott fel, ezt ő azonban nem fogadta el, hanem az ügyet a bíróság elé vitte.

— (**Hirtelen halál.**) Mint bennünket értesítenek, *Kelepec* Mihályné herendi lakosnő tegnap délután látogatóba készült menni a faluban lakó fiához, midőn az uton hirtelen megszédült, összerogyott s néhány perc múlva meghalt. Mint a megejtett vizsgálat konstataulta, a hetvenesztendős asszony halálát agyszélhűdés okozta.

— (**Aratási tűz.**) Sok minden történik aratáskor. A sok közül Somogy megye Lengyeltóti községének is kijutott a maga nevezetességéből. Történt ugyanis — mint levelezőnk írja — hogy f. hó 24-én esti 9 órakor a *Zichy* gróf tulajdonát képező, *Komandlinger* Vilmos esperes-plébános udvarában levő pajta a berakott takarmánnyal együtt elégett. A mint a vizsgálat kiderítette, a tűz oka az volt, hogy a még nem eléggé száraz takarmányt a pajtában felhalmozták, miáltal az meggyuladt. Érdekes, hogy a másfél méter távolságban levő jégverem egészen épen maradt. Hogy a tűz nem terjedt tovább, az csak a jól szervezett tűzoltóság önfeláldozó munkájának köszönhető. Az épület és takarmány biztosítva volt.

— (**Súlyos baleset.**) *Epstein* Simon Ernő arató munkást súlyos baleset érte a napokban. A szerencsétlen 17 éves arató ugyanis egy este, midőn pihenőre akart térni, a sötétben úgy neki ment a lára akasztott kaszának, hogy az fején mély és veszélyes sebet vágott. *Epstein* a szegzárdi Ferenc-kórházba szállították ápolás végett.

— (**Meglopta a gazdáját.**) Nincs veszedelmesebb tolvaj, mint az ugynevezett „házsizarka”, mely válfaj többnyire a cselédség köréből telik ki, mert a gazda, ki kénytelen a háztartás minden titkába beavatni a cselédjét, éppen ezeknek visszaélései ellen tud legnehezebben védekezni. *Kormos* István lacsuki gazda emelt legújabb panaszt a községi előjáróságnál, hogy házi eszközei, készpénze s ékszereiből már huzamosabb idő óta lopnak anélkül, hogy a tettesnek nyomára tudna jutni. A panasz folytán a községi előjáróság megindította a nyomozást, melynek során sikerült *Kormos* István „házsizarkáját” *Kender* Ágnes cselédleány személyében kinyomozni, akit átadtak a bíróságnak.

— (**Ismeretlen tettesek.**) A Decs községhez tartozó Hoffmeiszter-pusztán betörők jártak, a kik felfeszítették a tulajdonos pincejét és abból 28 korona értékű zsirt és vaját vittek el. A csendőrség megindította ugyan a nyomozást, de eredményre eddig még nem jutott.

— (**Ellopott bőrdő.**) *Rócsády* Ádám ó falui lakos Görcsönyben járván, ott meglopták. A bőrdőjét — ugyanis — melyben a ruhái és vagy 10 korona készpénze volt, elemelték egy korcsma udvarából, míg ő a korcsmában egy pohár bor mellett hü-

sült. A meglöpött ember kára vagy 32 korona. A tolvajt most keresik.

— **(Pórol járt kocsis.)** Ma egy kocsis a főutca sarkán megállt kocsijával s pipára gyújtott. Két mezitlábos utcagyerek merően nézett a kocsisra, a kit ez a merő nézés — ugrátszik — nagyon izgatott, mert indulatosan kérdezé:

— No mit bámultok?

Erre az egyik fiu, mintha csak ezt a kérdést akarta volna szemtelen fixirozásával provokálni, rögtön készen volt a felelettel:

— Azt a nagy *szamarat*, a ki ezeket a lovakat hajtja.

— Az apád . . .

A gyerekek elinalnak, a kocsis káromkodik s a közönség kacag . . .

— **(Tolvaj egy templomépítésnél.)** A döbröközi templomépítésnél dolgozik *Seligfrich* András, pécsi illetőségű napszámos is, kit a napokban munkája közben meglóptak. Ugyanis, míg ő máshol volt elfoglalva, elemelték a taligáját, melyben ruhái és élelmiszere volt. Hogy ki volt a tolvaj, eddig még nem sikerült kinyomozni.

— **(Ellopott zsebóra.)** *Mészáros* Ferenc, döbröközi lakostól, a napokban elemelték a zsebóráját láncsal együtt. Ugy történt a dolog, hogy *Mészáros* a mezőn dolgozott s egy fára akasztotta fel a kabátját. Annak zsebében volt az órája, melyet egy alkalmas pillanatban valami enyveskező jómadár kiemelt a zsebéből és elpárologott vele. Még eddig nem is tudtak rájönni, hogy ki volt;

csak annyit tudnak, hogy Pécsre szökött az óratolvaj, kit most rendőrségünk is nyomoz.

— **(Szerelem és nyakleves.)** Ez a két fogalom annyira különbözik egymástól s olyan különféle mederben mozog, hogy aligha lehet összeegyeztetni. Egy iparos-legény tegnap este mégis megoldotta a gordiusi csomót. Az alsó sétatéren sétált egy leányismerőssel és ugyancsak tette neki a szépet. A szerelem és a sétány ösvényén azonban eleintén bátor-talanul haladt a legény, nagyobb lendületet csak akkor vett bátorsága szárnya, mikor tiz után eloltották a gázlámpákat. Erre minden további bevezetés nélkül azzal fordult a leányhoz:

— Adjon édes egy csókot.

A leány epésen kacagott fel:

— Nem lesz rosszul tőle?

— Az mellékes. Ad-e csókot, vagy nem?

— Nem! — hangzott a kategórikus válasz.

Úgyanebben a percben még is hangzott csattanás. Későjárókelőkeleintén azt hitték, hogy revolver-csattanás, a leány hangos kiabálása azonban másról győzte meg őket. A szeladon ugyanis méltatlan felháborodásában a visszatartott csókajánlat folytán izmos tenyerét összeköttesbe hozta ideálja arcával. Utána már menekült is, a leány pedig szégyenkezve temette el arcát, míg a legény vissza fordulva oda kiáltotta neki.

— Hogy jajgat azért a rongyos pofonért!

— **(Az asszony irányában.)** Elemedett koru polgár jött be ma reggel panaszra a kapitányhoz. Sokaig készült neki a beszédnek, de akkor ledarálta egysorjában. Az asszonya megszökött egy legénnyel, a ki a fia lehetne. Vittek magukkal utravalót is, két sonkát, egy oldal szalonnát, meg más tőliről megmaradt apróságot.

— Hát visszahozzuk az asszonyt? kérdi a kapitány.

A magyar megvakarja a feje bubját s ugy mondja gondolkodva:

— Hát azt már éppenséggel nem kívánom, az asszony maradhat, csak a sonkát kapjam vissza.

— **(A magyar királyi fémjelső)** hivatal által megvizsgált és annak próba jelzésével ellátott finom arany óra-láncok sok százféle gyűrű, legszebb karkötők, finom és valódi briliáns gyűrűk s fülbevalók a legdivatosabb alakban, továbbá rendkívül gazdag választék hosszú női láncokban, melyek legdiszesebben vannak készítve és igen jutányosan számítva, *Schönwald* Imrénél kaphatók. — Ugyanott mindennemű javítások legjobban készíttetnek.

Idegenek Pécsen.

— Julius 25. —

Aranyhajó-szálló. Taubner Sámuel, utazó, Budapest.

Vadember-szálló. Lázár Mór, főmérnök, Budapest. — **Korányi Károly,** főmérnök, Budapest. —

sulyt fektetett. Egy ócska bőrönd állt az egyik zugban s a meszelt falon sapka, kalap és egy régi utitáska függött két családi kép közt; a szemközt eső oldalon festetlen fából készült könyvvállvány emelkedett. Egész könyvtárát *Montaigne*, *Pascal*, *La Fontaine*, a biblia s „*Krisztus követése*” képezte. Két szék és egy vaságy volt az egész butorzat; azonban ezekért kárpótlást nyújtott a nyitott ablak az üde reggeli léggel telt tájképre, rétre, tóra és erdőre.

— Jó reggelt! — kiáltott *Evonyme* az érkezettre — jer velem *Santenogeba*, egy szép temetőt akarok ott neked mutatni . . .

— Csak pár szót — mondá *Jakab* — komoly ügyben jöttem. Figyelj tehát s válaszolj nekem őszintén . . . Szereted-e *Lisle Antoinette* kisasszonyt?

— Mit beszélsz? — kiálta föl *Evonyme* szelid szemét kimeresztve — szeretem-e? Valóban, nagyon saját-ságos kérdést intézel hozzám. Szeretem-e? Én istenem! hiszen én épugy tudnám őt szeretni, mint bárki más, mert *Antoinette* bájos lány, noha kissé tulzó . . . De, várj csak! . . . Megérkezésed estéjén afféle szereleméb-resztő szél fujdogált a kötélverő-utcán, melynek egy gyenge lehe talán elég volt arra, hogy . . . De aztán következett a megfontolás és a kétség s a szárnyas szerelemistenkék towarepültek . . .

— Egy szóval — kiáltott föl *Jakab* türelmetlenül soha sem gondoltál e te arra, hogy *Antoinette* kisasszonyt nőül vedd?

— Nőül vegyem? Mily hirtelenkedő vagy te! Bizonyynyal gondolok egyszer-másszor a házasságra. Lásd,

magamat. Egyébiránt még van elég időm, — tevé utána nevetve — mert legalább eddig még nem sok kérő kopogtatott ajtónkon.

— Mind a mellett is ugy vélem, ismerek egy olyant, — szolt *Jakab*.

A leány félig komolyan, félig kételkedve tekintett az erdőszre.

— Tréfál ön? — kérde *Antoinette* halkán. — De beszéljen tovább, ez engem mulattat.

Kezét eközben a kisasztalra helyezte s ujjával a bokrétát babrálta.

— Nem tréfálok, — viszonzá *Jakab*, — én ismerek egy oly férfit.

Antoinette elvonta kezét a virágoktól s szeme hirtelen fölindulást árult el.

— Valóban? — kérde: — igazán volna egy olyan férfiu?

Jakab igent bólintott a fejével,

— Ugyan kicsoda? — kérde vontatott hangon a leány s mig e szavakat kiejtette, arcát a bokrétával fődte el, melynek illatát élvezte.

— Ki volna más, mint az én *Evonyme* barátom? — viszonzá *Jakab*.

A leány felszökkent, hevesen tolt hátra székét s komoran nézett *Jakabra*.

— *Evonyme*? — kérde. — Fölkérte önt talán, hogy beszéljen mellette?

— Nem, — mondá *Jakab*, csaknem megijedve a leánynak elborult arcától. — Én csak gondoltam, ugy tetszett, mintha olyasmit vettem volna észre . . .

Mezey Ferdinánd, utazó, Budapest. — Dunanszky N., utazó, Bécs. — Degel Frigyes, mérnök, Budapest. — Fretsch Károly, mérnök, Budapest.

Mátyáskirály-szálló. Schwarz Gábor, kereskedő, Pincehely. — Mautkal Gyula, pénzügyi fogalmazó, Kaposvár. — Krausz József, kereskedő, Bogdása.

Hétféjedelem-szálló. Schrader Hermann, utazó, Bécs.

Vadászkürt-szálló. Hoffmarn Nándor, magánzó, Budapest. — Korbélyi Hugó, hivatalnok, Szeged. — Obersáhet Mihály, magánzó, Budapest. — Chalupka Ferenc, magánzó, Budapest. — Schwarzkopf Ferenc, ügynök, Bécs. — Balázs József, gazdálkodó, Zala.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1901. július 26. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 758.9 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 29.9 °C.

> maximuma: 28.0 °C. }
> minimuma: 16.4 °C. } tegnap.

Párányomás: 13.0 mm.

Relatív nedvesség: 41. %

Felhőzet: 4° Cum-SW.

Szélirány s erő: SW. 2. —

Csapa dék 24 órai 0 Harmatp. 13.8 °C.

Száraz, meleg, zivatarra hajlam.

Dr. Czire.

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szíves beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Művészet, irodalom.

Négyezer korona.

(Mevont szubvenció.)

Az »Országos Színész Egyesület« folyó évi közgyűlésének ama tárgyáról, mely a pozsonyi két nyelvű színészzel foglalkozott, mi is irtunk annak idején, valamint Relle Iván pozsonyi színigazgatónak ama botrányszámba merő tényeiről, melyekkel a német szintársulat tagjainak készségesen igazságot szolgáltatott, míg a magyar színészeit ért méltánytalanságokra egyetlen szava sem volt, sőt ezeknek magyar érzelmeit sértette s hallgatagon, bűnös közönnyel tűrte el, hogy német színészei a magyar szintársulat tagjait nemzeti érzelmeik nyilvánításáért gunyolják, sőt egyenesen üldözzék.

Ezek voltak az »Országos Színészeti Egyesület« közgyűlésén felhangzott, szinte megdöbbentő panaszok, melyek méltán keltettek felháborodást s melyeknek csak természetszerű következménye volt az a szigor, melylyel az egyesület ezt az ügyet kezébe vette s a tőle telhető minden eszközzel arra törekedett, hogy Relle Iván pozsonyi igazgató tüntetően magyarelles viselete megtoroltassék.

S ennek az akciónak, melyet az egyesület ez ügyben kifejtett, megvan már a maga eredménye, mely épp oly kielégítő és megnyugtató, mint amilyen elszomorító a magyar színészetre.

Kielégítő és megnyugtató azért, mert az »Országos Színészeti Egyesület« nek oly buzgó s teljes elismerést érdemlő tevékenységéről tesz tanúságot, melynek sikerült még a miniszteri bársonyszék nyugalmát is megbolygatni s tette kényszeríteni a kormányt, megszomorító pedig azért, mert az elrendelt megtorlási intézkedések fényes tanujelei annak,

hogy az »Országos Színészeti Egyesület« közgyűlésén Relle Iván pozsonyi színigazgató ellen emelt vádak kétségtelenül beigazolást nyertek. E vádak pedig, midőn felhangzottak, elég megdöbbentők voltak arra, hogy közfelháborodást szüljenek.

Pozsonyból egy félhivatalos távirat jelenti, hogy a városhoz leérkezett a belügyminiszter egy rendelete, mely szerint Relle Ivántól a tavaly kapott négyezer korona rendkívüli segélyt a folyó évre megtagadja, mert Relle a nyári színházban német előadást tart és mert a miniszter a két nyelvű rendszert többé semmiféle támogatásban részesíteni nem akarja.

Hazafias elismeréssel üdvözljük a belügyminisztert ez elhatározásáért és velünk együtt bizonyára az egész közvélemény érzi, hogy a germanizáló színigazgató megkapta a kellő megtorlást azon a ponton, mely őt a legérzékenyebben érinti.

Relle Ivánt a belügyminiszter ez elhatározása meggyőzheti arról, hogy az ő missiója minden körben visszatetszéssel találkozik és ha a magyar színigazgatók igaz hivatásának meg akar felelni, erre az eddig követett irány a leghelytelenebb volt. Mindenki tudja, hogy a magyar színésznek Pozsonyban nehézségekkel kell küzdenie, de egy magyar színigazgatóra annál nemesebb lehet a feladat, hogy e nehézségek leküzdésével a magyar kultúra s a magyar művészet terjesztésén közreműködjék.

Ezt a kötelességet Relle Iván nem teljesítette, sőt éppen maga követett el mindent, hogy a pozsonyiakat elidegenítse a magyar művészettől s így csak méltán érte őt, a belügyminiszter elhatározásában rejlő megtorlás!

— Hogy engem szeret? S ön föltette magában, hogy beszélni fog az ő érdekében. Köszönöm szépen.

Antoinette nagyon halavány volt s kezeit görcsösen kulcsolta össze.

— Bocsánat, — dadogta Jakab — én tolakodó voltam. De meglehet győződve, hogy Evonyme...

A leány nem hagyta, hogy az erdész kibeszélhesse magát.

— Evonyme! — kiáltá hevesen — én utálok Evonyme-ot! Ön megmondhatja ezt neki, mint én is megmondanám neki, ha személyesen jött volna!

— Ismétlem, — szólt Jakab — hogy nem bizott meg azzal, hogy nevében beszéljek.

— De mért beszél ön velem felőle? — kérdé elfojtott hangon. — Fogadásból, vagy gunyból?

Antoinettenek könyek szöktek szemébe. Hátat fordított Jakabnak s az ablak üvegtáblájához nyomta homlokát.

Pillanatnyi csend állt be.

Jakab pár lépésnyire közeledett s újra meg akarta kísérteni a félreértés eloszlatását.

— Kisasszony!... Antoinette! — szólt.

— Hagyj magamra — szólt a leány, anélkül, hogy megfordult volna, — egyedül akarok maradni.

S midőn az erdész mégis beszélni akart, Antoinette hevesen toppantott lábával s rárvált:

— Nem, távozzék!

Jakab fölkapta hirtelen kalapját és eltávozott. Antoinette mozdulatlan maradt a helyén, órák multak, este lett és sötét volt a szobában.

Mikor Celine belépett, hogy az ablaktáblákat kinyissa, először azt hitte, hogy kiment Antoinette, olyan csönd volt a szobában. Egyszerre zokogást hallott.

— Antoinettel! — kiáltott föl a megijedt Celine és hirtelen kinyitotta az ablaktáblákat — mi lett téged kedves gyermekem?

Az öreg cseléd a szürkület félhomályában megpillantotta a leányt, amint ez könnytől ázott arccal a karosszékekben meghuzta magát.

— Hagyj békét! — kiáltott föl Antoinette, a sebzett vad félnék kifejezésével s anélkül, hogy egyebet szólt volna, szobájába menekült.

Jakab az éjet nyitott ablaknál ülve virrasztotta át. Gépiesen bámult az éj csillagaira s a régi apátság parkjának fáira, míg a tücskök cirpelték s a távolban egy elkésett szekér zöreje hallatszott oda az országutról; aztán behunyta a fiatal ember a szemét s a kötélverő-utcai jelenet ismét élénken állt előtte. Azt hitte, még mindig érzi a jázmin és thearózsa finom illatát és folyvást hallja Antoinettenek a csengő hangját s úgy tetszett, mintha zöld szemét is csillogni látná az árnyékban. Minden kijött szavát ismételte s gondolkozott, mikép kellett volna a leánykának válaszolnia; s szemrehányást tett magának, hogy nem alkalmas időben látogatta meg Antoinettet. Ez érzékcsalódásig terjedt állapot majdnem egész éjszakán át tartott. Csupán egy órát aludt Jakab s alighogy megvirradt, már utban volt a valclavini majorság felé.

Evonymet már talpon találta hálószobájában, éppen a szárharisnyáját gombolgatta. E szoba valóban egy kőborgó bölcs szobája volt, ki a kényelemre nem nagy

Törvénykezés.

§ A zugírászat büntetése. A kir. Curia a jogegység érdekében használt perorvoslat folytán hozott 18 számú határozatával (3815. szám B. 1901.) kimondotta, hogy a zugírászat által elkövetett kihágás miatt nem pénzbírság, hanem pénzbüntetés szabandó ki s annak elzárásra leendő átváltoztatása is kimondandó.

§ A Geiger-féle csőd a hivatalos lapban. A Geiger Gyula, szegzárdi ügyvéd ellen nyitott csödről szóló hirdetményt közli a »Budapesti Közlöny.« A csödhirdetmény szerint csődbiztos *Sonnewend* Frigyes, szegzárdi törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. *Spányi* Leó, helyettese *László* Lajos, szegzárdi ügyvédek. Igénybejelentési határidő szeptember hó 4-dike; felszámolási határnap október hó 4 dike.

§ Gondnokság alá helyezés. A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Mayerhoffer* Antal 72 éves, r. kath. vallásu, pécsi lakost elmebaj miatt gondnokság alá helyezte.

Bűnügyi felelőviteli tárgyalások a pécsi kir. törvényszéknél.

1901. évi július 29-én.

4111. Mezei István és neje ellen becsületsértés, illetve rágalmozás miatt.
4048. Rigl Bálint ellen becsületsértés miatt.
4068. Marbner Anna ellen becsületsértés miatt.
4183. Schäffer János ellen rágalmozás miatt.
4218. Dvornics Miklósné ellen becsületsértés miatt.

1901. évi július 31-én.

- 4435 Kovács János ellen hatóság előtti rágalmozás miatt.
4431. Schremf Mátyás és Pusch János ellen lopás miatt.
4215. Lutter András ellen súlyos testi sértés miatt.
5054 Kovács Antal ellen lopás miatt.
5210. Papp Ferenc ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt.
5300. Horvát János ellen lopás büntetvének kísérlete miatt.

1901. Augusztus hó 2-án.

4624. Hauck Anna ellen lopás miatt.
4582. Frauheim Ferenc ellen lopás miatt.
4748. Itju Vég István ellen súlyos testi sértés miatt.
4809. Link Miklós és társa ellen zsarolás miatt.

Közgazdaság.

Minő a termés?

(A földmívelési miniszter jelentése július 20-ikáról.)

Az aratási és hordási munkálatok gyors befejezése a legtöbb helyen lehetővé tette a próbacséplések megejtését is. Az eredmények — a mint ez egyébiránt már a vetések fejlődéséből látható volt — általában véve sem a szemtermés, sem a szalmamennyiség tekintetében nem mondhatók kielégítőknél. Az ország összes gabonatermésének eredményét tehát általában csak gyengének minősíthetjük.

A búzatermés körülbelül három millió métermázsával lesz kisebb a tavalyinál. — A rozstermés ugyan valamivel jobb a múlt évi

szintén eléggé gyöngye középtermésnél, de *annál nagyobb az árpa- és zabtermés hozamának a csökkenése*. Minőség tekintetében is igen nagyok a különbségek. Vannak ugyan vidékek, a hol a gabona kitógástalan, azaz a buza szép piros színű és acélos is, de ez a jobb minőség a gyengébb minőséggel szemben csaknem elenyészően csekély. A rozsban is elég sok a szorult szemű mag, még fokozottabb mértékben áll ez az árpa és a zabra nézve.

A buza. Az őszi és tavaszi búzával bevetett terület 5,877.378 kat hold, a melyről az immár megejtett próbacséplések alapján s a gazdasági tudósítók és a miniszteriumszakközegeitől beérkezett adatok szerint mintegy 35 millió métermázsára búzatermést lehet remélni.

A rozs. Az őszi rozs és kétszeres aratásával is az egészen magas fekvésű hegyes vidékek kivételével — mondhatni mindenütt elkészültek. A behordás és asztagokba rakás, illetve cséplés folyamatban van. A rozstermés hozama, bár néhol a próbacséplések szintén csatlódást mutatnak, általában türethető; helyenkint úgy minőség, valamint a mennyiség is a várakozásnak megfelel. Nagy átlagban ez a termés is gyengébb minőségű, mint remélték, mert sok a hőütött és barnás színű rozs, a mi leginkább a próbacséplések alkalmával tünt ki. Rozsszal 2,001.896 kat. hold terület volt bevetve. A remélhető összes termést a próbacséplések alapján — úgy mint kezdettől fogva becsültetett — ma is 11.5—12 millió métermázsára lehet taksálni.

Az árpa. A tavaszi árpa aratása ugyancsak a többi terményekkel egyidejűleg folyt le, illetve folyik még. Az idei szalmas gabonafélék jóformán országszerte egy időre értek be. Az aratás, hordás és cséplés folyamatban van, sőt néhol már be is fejeztetett. Az árpatermés minőség tekintetében távolról sem mondható kielégítőnek. Sok az apadt és hőütött s szorult szemű és viszonylag kevés a teljesen jó minőségű, fehér színű árpa. Áll ez nemcsak a felvidékre nézve, a hol aránylag a legtöbb sörárpa termeltetik, hanem az egész országra nézve is. Az árpa sulya szintén kisebb a rendes átlagsúlynál.

Az árpával bevetett terület tett 1,790.940 kat. holdat, a melyről az eddigi próbacséplések alapján remélni lehet mintegy 10 millió métermázsát, vagyis egy millió métermázsával kevesebbet, mint tavaly volt.

A zab. A zab aratása különösen az Alföldön, de az ország más sík vidékén, továbbá néhol az alacsonyabb dombvidékeken is befejeztetett; a hordás és próbacséplés folyamatban van. A hegyi és a magasabb dombvidékeken a zab néhol még egészen zöld s mert az utóbbi időben több helyen még elég jókor esőt is kapott, általában kissé javult. Az aratási és cséplési eredmények általában nem felelnek meg a várakozásnak. Helyenkint azonban van szép, sőt igen jó minőségű zab is, főképp Bacs-Bodrogh, Csongrád, Békés-Torontál, Temes és Arad vármegyékben. Ezenkívül kisebb nagyobb mennyiségben még a Dunántul is, valamint néhol az ország más részeiben is előfordul az eléggé jó és türethető minőségű zab. A zabbal bevetett terület volt 1,738.227 kat. hold, melyről mintegy 9.5—10 millió métermázsára remélhető. Tavaly 10.797.738 métermázsára zabunk termelt, az idei termésünk tehát mintegy hétszáz ezer métermázsával kisebb, mint a tavalyi.

A kukorica további kedvező fejlődéséhez, a Királyhagón túli vármegyék kivételével az országban mindenütt esőt kíván. A virágzás és esőképzés megkezdődött. Az erdőlyrészi vármegyékben a kukoricavetések helyenkint a sok esőtől és a gyomok elszaporodása következtében sárgulnak.

□ Kecskemét-vidéki ipar kiállítás. F. év augusztus hó 11-én nyílik meg a »Kecs-

kemét-vidéki ipar kiállítás« és tart augusztus hó 25-ig. Az iparkiállításra részt vesznek a szomszéd Cegléd-, Nagy-Kőrös-, K. K. Félegyháza- és Halas városok ipar termékeikkel. F. hó 20-ikán nyílik meg a »Gazdasági kiállítás« és tart 25-ig. A gazdasági kiállítást a Pestmegyei gazdasági egyesület rendezi. Mindkét kiállítás Kecskeméten a kistemplom-téri tágas iskola termeiben, az iskola udvaraiban, a szomszédos lovardában, ezen épületek előtt e céjra bekerített kb. 3.000 □ méter és az épületek mögött kb. 5.000 □ méter szabad területén és az iskola és lovarda közti utcán lesz s be lesz kerítve az egész terület s a kiállítás céljaira alkalmas téve. Az ipar kiállításra lesz a Pestmegyei Duna-Tisza közén üzött ipar együttesen az országnak méltóan bemutatva. A kiállítók száma megközelíti a 600-at, több mint 2.500 □ méter területen. Az ipar kiállítás magában foglalja a fa- s butor, fém-, kő és agyag. ruházati, bőr s sörte, sokszorosító- és papír, valamint a többi egyes ipar cikkeit. Ezekon kívül be lesznek mutatva iparművészeti tárgyak és a háziipar; élelmezési iparcikkek, műszaki és vegyszeti ipar, járművek, szőlészeti-, borászati-, gazdasági- és borászati eszközök, iparoktatás, segéd és tanonc munka kiállítás. Nemkülönböztetésben működésben lesznek bemutatva a kisipar céljaira alkalmas gépek és eszközök. Végül a hazai gyári féltermékek. A felsorolt csoportokból láthatjuk, hogy a kiállítás magában foglalja az ipar összes faktorait. Oly iparágak, melyek a Duna-Tisza közön nincsenek, az ország más részéről is elfogadtatnak. A gazdasági kiállítás magába öleli egész Pestmegye területét. Kiállításra kerülnek a gazdasági kisebb és nagyobb gépek és eszközök, versenyt rendeznek peronospora permetezők és viharagyukból, kapcsolatosan baromfi kiállítással és Bugac-Monostorról csikó felhajtással. A bizottság gondoskodott, hogy a kiállításról kimerítő »kalauz« adassék ki 60 fillér árban. A kiállításba a belépti-díj 40 fillér. Nemkülönböztetésben gondoskodva van, hogy az árnyas iskola udvaraiban tisztességes áron vendéglő nyitassék, hol étkezni is lehet. Csoportos látogatóknak társasbéd vagy vacsora is rendezhető. Gondoskodva van, hogy a kecskeméti bor méltóan a borkostolóban hideg buffet-vel kapcsolatban bemutatassék. Sorsjegy ára 40 fill, melyen a kiállításra résztvevő iparcikkek kisorsoltatnak. E sorokban röviden vázoltuk a »kecskemét-vidéki kiállítás« terjedelmét, mely nem szerény keretben mozog, hanem úgy terjedelmében, mint a kiállítók nagy száma biztosítja a látványosság érdekességét. Miután Kecskemétnek az egész országgal kedvező vasuti összeköttetése van, e szerint a kiállítás látogatása nagyon meg van könnyítve. Mindennemű kérdézősködékre, sőt elszállásról is a végrehajtó bizottság ad felvilágosítást.

TAVIRATOK.

— Óriási robbanás. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Bátum belvárosában nagy robbanás történt, mely sok embert megölt. Több katonatiszt odavesztett, több ház elpusztult. Számátalan áldozata van a robbanásnak, melynek a Centrum is áldozatul esett.

— **Letartóztatott orosz bankigazgatóság.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A *kharkovi* agrárbank igazgatóságának nyolc tagját letartóztatták. Csak hat millió rubel biztosítékkal bocsájtják szabadon.

— **Vasuti katasztrófa.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Baselban* nagy vasuti szerencsétlenség történt. A mozdony felfordult. A vonat kocsjai kettő kivételével összetörték. Egy nő meghalt, sokan megsebesültek.

— **Karbid-robbanás.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Budapest-ről* távirják: A kerepesi-uti *Lakos*-féle hidrotechnikai gépgyárban egy karbidos hordó felrobbant, egy kocsis vigyázatlansága folytán. A robbanás okozója, *Mayer* kocsis ruhája meggyuladt. A kocsis súlyos égési sebeivel a *Rókus-kórházba* szállították.

— **Elítélt pénzügynök.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A budapesti törvényszék a *Zemko* Antalné elleni váltóhamisítás miatt, *Wagner* Lajos hírhedt pénzágenst két és félezi fegyházra ítélte.

— **Kardpárbaj.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Ujvidéken* *Szemző* Gyula kardpárbajt vívott *Nemes* Sándor ügyvéddel. *Nemes* a hüvelyk-ujján sebesült meg. A felek nem békültek ki.

Hirdetések.

1901. V. 202.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a szentlőrinci kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 202/2. számú végzése következtében dr. *Pintér* József ügyvéd által képviselt *Lusztig* és *Beck* bpesti cég javára *Csarsch* Imre sellyei lakos ellen 360 kor. s jár. erejéig 1901. évi április hó 15-én fogantatott biztosítási végrehajtás után felülfoglalt és 3492 kor. 70 fillerre becsült következő ingóságok, u. m. butorok, és bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentlőrinci kir. járásbíró-ság 1901-ik évi V. 202/2. számú végzése folytán 360 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 50 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig *Sellyén* leendő eszközzésére 1901. évi július hó 27. napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentlőrincen, 1901. évi július hó 16-ik napján.

Jellasich Károly,

kir. bírósági kezelő.

Mindenki meggyőződést

szereshet, hogy

Klein Sándornál
Pécs, Széchenyi-tér 7.

van a legolcsóbb, legjobb

**férfi és gyermek-
RUHA**

beszerzési forrás.

Rendkívüli **olcsó árak mellett** minden ruhadarab kitűnő minőségű szövetből, tartósan és izlésesen van elkészítve.

Midőn még t. vevőim figyelmét azon kedvezményre is felhívom, hogy javítások és ruhák vasalását díjazás nélkül elvállalom, vagyok kitűnő tisztelettel

Klein Sándor.

Laptulajdonos

Felelős szerkesztő

SZAUTTER GUSZTAV

PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF

kiadó.

